

УДК 327:316.77:008

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2026-23-7>

Ігор Дерев'янку

ORCID: 0000-0002-2908-6405

ГАСТРОДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ ЯК МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ АСИМЕТРІЇ

У статті розглядається гастродипломатія України як одна із складових публічної дипломатії в умовах асиметричної міжнародної взаємодії. Метою дослідження є визначення ролі гастродипломатії у формуванні міжнародного іміджу держави та розвитку зовнішньополітичної комунікації. Показано, що в сучасних міжнародних відносинах зростає значення нематеріальних інструментів впливу, зокрема культури та комунікації, що дозволяє державам із обмеженими ресурсами посилювати свою міжнародну присутність. У роботі узагальнено основні підходи до розуміння гастродипломатії та проаналізовано теоретичні підходи до трактування асиметрії в міжнародних відносинах. Обґрунтовано, що асиметрія впливає не лише на розподіл ресурсів між державами, але й на вибір стратегій зовнішньополітичної діяльності та комунікації. Визначено, що в умовах асиметрії гастродипломатія виконує не лише репрезентативну, але й компенсаторну функцію, дозволяючи державам впливати на міжнародне середовище через культурні та символічні ресурси. Вона також сприяє встановленню неформальних контактів і розширенню комунікаційних можливостей поза межами традиційної дипломатії. На прикладі України показано, що гастродипломатія реалізується через популяризацію національної кухні, діяльність дипломатичних установ, участь у міжнародних заходах, а також через ініціативи діаспори та цифрові комунікації. Зроблено висновок, що гастродипломатія виступає механізмом формування позитивного міжнародного іміджу та розвитку зовнішньополітичної комунікації, що дозволяє Україні посилювати свою міжнародну присутність.

Ключові слова: гастродипломатія, публічна дипломатія, культурна дипломатія, імідж, комунікація, асиметрія, Україна, м'яка сила.

Вступ. Сьогодні поряд із традиційними ресурсами чималого значення набувають нематеріальні інструменти, пов'язані з культурою, комунікацією та формуванням міжнародного іміджу держави. У цьому контексті гастродипломатія поступово утверджується як окремий напрям публічної дипломатії, що передбачає використання національної кухні як інструменту представлення держави, встановлення контактів та комунікації з іноземними аудиторіями.

У науковому дискурсі гастродипломатію найчастіше інтерпретують у рамках концепції «м'якої сили», яка пояснює здатність держав впливати через привабливість культури та цінностей. Водночас такий підхід не повною мірою враховує відмінності у характері та масштабах використання гастродипломатичних практик різними державами. Зокрема, поза увагою залишається структурна нерівність сучасної міжнародної системи, що проявляється не лише у розподілі матеріальних ресурсів, але й у доступі до глобальних комунікаційних каналів та можливості впливу на формування міжнародного порядку денного.

У зв'язку з цим виникає потреба розглядати гастродипломатію не лише як інструмент культурної політики, а як механізм міжнародної комунікації. Такий підхід дозволяє акцентувати увагу на тому, що ефективність і роль гастродипломатичних механізмів залежать від позиції держави у міжнародній системі та її здатності використовувати альтернативні форми впливу.

© І. Дерев'янку, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Особливої актуальності це набуває для України, яка не належить до провідних центрів глобальної сили, проте активно працює над посиленням своїх позицій на міжнародній арені через культурні та комунікаційні засоби. Українська гастродипломатія охоплює широкий спектр практик – від популяризації національної кухні та участі у міжнародних заходах до діяльності дипломатичних установ і культурних ініціатив за кордоном. У цих умовах вона виступає не лише засобом культурної репрезентації, але й інструментом зовнішньополітичної комунікації та встановлення міжнародних контактів.

Отже, розгляд гастродипломатії України в умовах асиметричної взаємодії дозволяє інтерпретувати її як адаптивний механізм зовнішньополітичної діяльності, за допомогою якого культурні практики трансформуються у засіб міжнародного впливу.

Проблематика гастродипломатії активно розробляється у сучасних дослідженнях публічної дипломатії та міжнародних комунікацій, однак її аналіз крізь призму асиметрії залишається обмеженим. Одними з перших системних праць у цій сфері є дослідження С. Чеппл-Сокола [1]. Значний внесок у розвиток концепту зробив П. Роковер [12]. У ширшому контексті «м'якої сили» її функціонування аналізується у роботах Дж. Ная [6]. Водночас питання асиметрії міжнародної взаємодії ґрунтовно розроблені у межах теорії міжнародних відносин, зокрема у працях К. Волца [10], Дж. Міршаймер [4], а також у реляційному підході Б. Вомака [12; 13]. Окремі аспекти поєднання культурної дипломатії та нерівності міжнародних позицій порушуються у роботах Я. Меліссена [5]. Водночас комплексне дослідження гастродипломатії саме як інструменту зовнішньополітичної комунікації в умовах асиметрії залишається недостатньо розробленим, що зумовлює актуальність даної теми.

Метою дослідження є визначення ролі гастродипломатії України у формуванні міжнародного іміджу та розвитку зовнішньополітичної комунікації в асиметричному середовищі.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: розкрити сутність гастродипломатії як складової публічної та культурної дипломатії; проаналізувати основні теоретичні підходи до трактування асиметрії в міжнародних відносинах; визначити особливості функціонування гастродипломатії в умовах асиметричної взаємодії держав; охарактеризувати ключові практики гастродипломатії України на сучасному етапі; виявити роль гастродипломатії у формуванні міжнародного іміджу та розвитку зовнішньополітичної комунікації України.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження гастродипломатії України в умовах асиметричної міжнародної взаємодії потребує поєднання теоретичного аналізу та емпіричного узагальнення. Для досягнення поставленої мети використано комплекс наукових методів: порівняльний метод (для зіставлення підходів до розуміння гастродипломатії у межах концепції «м'якої сили» та асиметричного підходу); теоретичний аналіз (для узагальнення наукових підходів до гастродипломатії та асиметрії в міжнародних відносинах); кейс-стаді (для розгляду практик гастродипломатії України, зокрема популяризації національної кухні та діяльності дипломатичних установ); інституційний аналіз (для оцінки ролі державних і недержавних акторів у реалізації гастродипломатичних ініціатив). Застосування цих методів дозволяє визначити сутність гастродипломатії та проаналізувати її практичне функціонування.

Результати та обговорення. Сьогодні гастродипломатія розглядається як відносно новий і динамічний напрям публічної дипломатії, що передбачає використання національної кухні як засобу міжнародної комунікації. У загальному розумінні її можна визначити як діяльність держави, спрямовану на формування позитивного міжнародного іміджу через популяризацію гастрономічної культури та вплив на сприйняття країни за кордоном.

Термін «гастродипломатія» увійшов у науковий дискурс на початку 2000-х років, зокрема після публікації в журналі *The Economist* (2002), де було описано державну програму Таїланду «GlobalThai», спрямовану на просування національної кухні як інструменту міжнародного позиціонування [8].

У науковій літературі одним із найбільш усталених визначень є підхід С. Чапл-Сокола, який трактує гастродипломатію як «використання їжі та кухні для створення міжкультурного порозуміння з метою покращення іміджу держави» [1, с. 162]. У цьому підході акцент робиться на комунікативному потенціалі гастрономії як інструменту формування міжсуспільних зв'язків.

П. Роковер розглядає гастродипломатію як складову публічної дипломатії, орієнтовану насамперед на масову аудиторію та пов'язану з процесами національного брендингу [7]. Зокрема, на відміну від традиційної дипломатії, що функціонує переважно на міжурядовому рівні, гастродипломатія спрямована на ширші соціальні групи та реалізується через неформальні канали комунікації.

У цьому контексті гастродипломатія органічно вписується в концепцію «м'якої сили», запропоновану Дж. Наєм, згідно з якою держави досягають зовнішньополітичних цілей через привабливість культури та цінностей, а не через примус [6, с. 5]. Використання гастрономії як універсального культурного коду дозволяє формувати емоційний зв'язок із зовнішніми аудиторіями.

Концептуально гастродипломатія перебуває на перетині публічної та культурної дипломатії. Як зазначає Н. Калл, культурна дипломатія передбачає використання культурних ресурсів держави для розвитку міжнародних відносин [2, с. 33]. У цьому сенсі національна кухня виступає важливим елементом культурної репрезентації, здатним у доступній формі транлювати ідентичність держави.

Водночас гастродипломатію доцільно відрізняти від кулінарної дипломатії. Остання обмежується використанням їжі в межах офіційних заходів, тоді як гастродипломатія має більш стратегічний характер і передбачає довгострокові кампанії, спрямовані на системне просування національної кухні серед іноземної аудиторії [1, с. 165].

Функціонально гастродипломатія виходить за межі суто культурної сфери та пов'язана з економічними і політичними процесами. Вона сприяє розвитку туризму, посиленню національних брендів та розширенню експортних можливостей, що дозволяє розглядати її як елемент ширшої стратегії зовнішньополітичного позиціонування держави [1, с. 238].

Водночас ефективність гастродипломатії є неоднаковою для різних держав і значною мірою залежить від умов міжнародної взаємодії. Йдеться передусім про нерівність ресурсів, впливу та можливостей формування символічного простору, що зумовлює звернення до проблематики асиметрії. У цьому контексті концепт асиметрії дозволяє пояснити, чому одні держави використовують гастродипломатію як допоміжний інструмент, тоді як для інших вона стає важливим каналом міжнародної комунікації.

Отже, асиметрія розглядається не лише як фіксація нерівності потенціалів, але й як фактор, що впливає на формування стратегій зовнішньополітичної поведінки держав. Це дозволяє аналізувати гастродипломатію не лише як елемент «м'якої сили», а як адаптивну практику міжнародної взаємодії.

У найзагальнішому розумінні асиметрія означає нерівність можливостей, статусів або впливу між акторами міжнародної системи. Однак її значення не обмежується констатацією цієї нерівності, а полягає у поясненні того, як вона трансформується у конкретні моделі взаємодії між державами.

Подальше уточнення ролі гастродипломатії в міжнародних відносинах потребує звернення до різних теоретичних підходів до асиметрії. Найбільш традиційним у цьому контексті є структурний підхід, сформований у межах неореалізму. У працях К. Волца асиметрія фактично отожднюється з нерівномірним розподілом матеріальних ресурсів – передусім військової та економічної потужності, що визначає позиції держав у міжнародній системі [10, с. 97–99].

Подібну логіку розвиває Дж. Міршаймер, підкреслюючи, що великі держави прагнуть максимізувати свою відносну силу, тоді як слабші змушені адаптуватися до структурної нерівності [4, с. 21–22].

У межах цього підходу асиметрія постає як об'єктивна характеристика міжнародної системи, яка визначає загальні рамки взаємодії держав. Водночас його обмеженість полягає в тому, що він фіксує нерівність як стан, але не пояснює, як саме вона проявляється у конкретних практиках міжнародної взаємодії.

Саме тому розвивається реляційний підхід, найбільш послідовно представлений у працях Б. Вомака. На відміну від неореалізму, він розглядає асиметрію як процес, що формується у взаємодії держав і включає відмінності у сприйняттях, очікуваннях та поведінкових стратегіях [12, с. 17–20]. Принципово важливим є те, що слабша держава зазвичай надає таким відносинам більшого значення, ніж сильніша, що формує асиметрію уваги та політичних реакцій. У цьому сенсі асиметрія проявляється не лише у розподілі ресурсів, а й у способах дії – від вибору інструментів впливу до стратегій адаптації чи компенсації.

У межах ліберальних та інституціоналістських підходів асиметрія розглядається крізь призму взаємозалежності та інституційного регулювання. Зокрема, Д. Лейк показує, що навіть за умов нерівності можливе формування відносно стабільних моделей ієрархічної кооперації, у межах яких слабші держави добровільно погоджуються на певні обмеження в обмін на безпекові чи економічні вигоди [3, с. 33–36]. У цьому випадку асиметрія виступає не лише обмеженням, але й одним із механізмів організації взаємодії.

Конструктивістський підхід, представлений у працях А. Вендта, додає ще один важливий вимір, розглядаючи асиметрію як соціально сконструйоване явище, що залежить від ідентичностей, норм і взаємних уявлень держав [11, с. 224–230]. Це означає, що одна й та сама нерівність потенціалів може мати різні наслідки залежно від того, як вона інтерпретується акторами – як легітимна або як конфліктогенна.

У сучасних дослідженнях дедалі частіше застосовується синтетичний підхід, що дозволяє розглядати асиметрію як багатовимірний процес. У такому розумінні вона включає не лише ресурсний вимір, але й комунікативні, інституційні та символічні аспекти міжнародної взаємодії.

Саме в цьому контексті асиметричний підхід є методологічно важливим для аналізу гастродипломатії. Він дозволяє пояснити, чому держави з різними ресурсними можливостями використовують цей інструмент по-різному: для одних гастродипломатія виступає додатковим засобом посилення наявного впливу, тоді як для інших – механізмом компенсації структурних обмежень через культурний та символічний капітал. Тож асиметрія проявляється не лише як нерівність умов, але і як відмінність стратегій дії у сфері міжнародної комунікації.

Дослідження гастродипломатії вимагає врахування ширшого контексту міжнародної взаємодії, у межах якого вона функціонує. В умовах глибокої структурної нерівності гастродипломатія набуває специфічних рис, які відображають асиметричний характер міжнародної взаємодії.

Важливо зауважити, що за умов асиметричності гастродипломатія виконує не лише репрезентативну, але й компенсаторну функцію. Держави з обмеженими матеріальними ресурсами використовують гастрономію як канал непрямого впливу, спрямований на формування позитивного образу та емоційного сприйняття. У термінах концепції «м'якої сили» це означає часткове заміщення дефіциту примусових ресурсів нематеріальними інструментами впливу [6, с. 5–11]. Отже, асиметрія проявляється не лише у різниці потенціалів, але й у виборі типів впливу та комунікаційних стратегій.

Також асиметрія визначає відмінності у стратегічній значущості гастродипломатії для різних держав. Згідно з реляційним підходом, різниця потенціалів трансформується у відмінності в інтенсивності уваги, пріоритетах та політичних очікуваннях [12, с. 17–20; 13, с. 7–9]. У цьому контексті слабші держави зазвичай інвестують більше зусиль у гастродипломатію, розглядаючи її як важливий інструмент міжнародної присутності, тоді як для сильніших вона має допоміжний, інструментальний характер.

Характерною рисою є переорієнтація гастродипломатії на масову аудиторію. Для держав із обмеженим політичним впливом це створює можливість виходу за межі традиційних дипломатичних каналів та безпосереднього впливу на громадську думку інших країн. Гастрономія як форма культурної комунікації вирізняється високим рівнем емоційної залученості та здатністю формувати стійкі позитивні асоціації [7, с. 239].

В умовах асиметрії гастродипломатія набуває також мережевого та децентралізованого характеру. Вона реалізується через взаємодію державних інституцій, приватного сектору, діаспори та культурних ініціатив, що дозволяє розширювати масштаби впливу без пропорційного збільшення ресурсів. Така модель відповідає логіці асиметричної взаємодії, за якої держави активно використовують альтернативні канали впливу поза межами ієрархічних структур [3, с. 34–36].

Отже, гастродипломатія в умовах асиметричної взаємодії постає як адаптивна стратегія, у межах якої культурні ресурси трансформуються у механізм міжнародного впливу та комунікації.

У цьому контексті показовим є досвід України, зовнішньополітична діяльність якої здійснюється в умовах структурної та безпекової асиметрії. Це зумовлює активне використання культурно-комунікаційних інструментів, зокрема гастродипломатії, як одного з важливих механізмів міжнародної присутності.

Однією з найбільш помітних практик є міжнародна популяризація української кухні, насамперед борщу. Включення елемента «Культура приготування українського борщу» до Списку нематеріальної культурної спадщини, що потребує термінової охорони, стало важливим кроком у міжнародній легітимації української гастрономічної ідентичності [9]. У цьому випадку гастродипломатія виконує не лише іміджеву, але й захисну функцію, пов'язану з утвердженням культурної належності в глобальному символічному просторі.

Інституційний вимір гастродипломатії України проявляється у діяльності МЗС, яке інтегрує гастрономічний компонент у заходи публічної дипломатії. Організація гастрономічних подій, культурних презентацій та тематичних заходів за кордоном сприяє налагодженню контактів із різними аудиторіями та посиленню комунікаційного ефекту зовнішньої політики.

Важливу роль відіграє участь України у міжнародних гастрономічних заходах і культурних проєктах, що дозволяє інтегрувати національну кухню у глобальний культурний простір. Такі практики створюють додаткові можливості для неформальної дипломатичної взаємодії та розширення міжнародних зв'язків.

Окремим напрямом є діяльність української діаспори, яка є неформальним агентом гастродипломатії. Через ресторани, культурні ініціативи та громадські проєкти вона сприяє популяризації української кухні та культури, посилюючи присутність України у світовому інформаційно-культурному просторі.

Крім того, сучасна українська гастродипломатія активно інтегрується у цифрові комунікації. Використання соціальних мереж та онлайн-платформ дозволяє значно розширити аудиторію та зменшити залежність від традиційних каналів впливу, що відповідає логіці асиметричної зовнішньополітичної стратегії.

Отже, досвід України демонструє, що в умовах асиметричної міжнародної взаємодії гастродипломатія може виконувати не лише репрезентативну, але й стратегічну функцію. Адаже вона виступає потужним механізмом формування міжнародного іміджу, налагодження зовнішньополітичної комунікації та водночас засобом боротьби за символічний простір, що дозволяє державі посилювати свою міжнародну суб'єктність.

У сучасних міжнародних відносинах формування позитивного міжнародного іміджу держави дедалі більше залежить не лише від її матеріальних ресурсів, але й від здатності ефективно комунікувати власну ідентичність, цінності та культурні особливості. В умовах

асиметричної міжнародної системи, де держави мають нерівний доступ до політичного впливу та глобальних комунікаційних ресурсів, це набуває особливого значення [10; 11]. У цьому контексті гастродипломатія постає не лише як механізм публічної дипломатії, а як адаптивна стратегія, що дозволяє державам компенсувати обмеженість матеріально-політичних ресурсів через культурно-комунікаційний вплив.

У зовнішньополітичній діяльності України роль гастродипломатії доцільно розглядати у двох взаємопов'язаних вимірах: як механізм формування міжнародного іміджу та як засіб розвитку зовнішньополітичної комунікації в умовах асиметрії.

Для України цей механізм є особливо актуальним, оскільки її зовнішньополітична діяльність здійснюється в умовах структурної та безпекової асиметрії. Це зумовлює переорієнтацію частини зовнішньополітичних стратегій на інструменти «м'якої сили», які дозволяють впливати не через примус, а через привабливість і довіру [6]. У цьому сенсі гастродипломатія виступає одним із механізмів реалізації асиметричної стратегії міжнародної присутності.

Передусім гастродипломатія виконує функцію формування позитивного міжнародного іміджу держави, забезпечуючи репрезентацію України як країни з самобутньою культурною традицією. В умовах обмеженого впливу на глобальний політичний порядок денний культурні інструменти зміщують акцент із політичної ваги держави на її символічну присутність. Гастрономія, на відміну від абстрактних політичних меседжів, забезпечує конкретну, матеріальну та емоційно залучену форму комунікації, що сприяє формуванню довіри та позитивного сприйняття України [1, с. 12–15]. Отже, гастродипломатія стає інструментом конструювання позитивного міжнародного образу держави.

Водночас гастродипломатія виконує комунікативну функцію, виступаючи засобом налагодження зовнішньополітичних контактів. Її неформальний характер є відповіддю на обмеження традиційних дипломатичних каналів в умовах асиметрії. Гастрономічні заходи створюють сприятливе середовище для неформальної взаємодії, що сприяє встановленню контактів, зниженню комунікаційних бар'єрів та розширенню можливостей впливу поза межами офіційних переговорних процесів.

Інституційна практика України підтверджує цю тенденцію. Діяльність МЗС України щодо інтеграції гастрономії у публічну дипломатію демонструє поєднання офіційних і неформальних інструментів впливу. Організація гастрономічних подій, культурних презентацій і тематичних заходів українськими дипломатичними установами сприяє як популяризації національної культури, так і розширенню мережі міжнародних контактів із представниками політичних, бізнесових і культурних середовищ.

Важливою особливістю української гастродипломатії є її мережевий характер. Значну роль у формуванні міжнародного іміджу та розвитку комунікації відіграють не лише державні інституції, але й приватний сектор, культурні ініціативи та українська діаспора. Така децентралізована модель дозволяє масштабувати вплив без пропорційного збільшення ресурсів, що є типовою рисою стратегій держав в умовах асиметрії [5].

Окремого значення гастродипломатія набуває в умовах криз і конфліктів, коли традиційні дипломатичні канали є обмеженими або частково заблокованими. У таких ситуаціях вона підтримує міжнародну комунікацію та сприяє формуванню позитивного образу держави навіть за несприятливих політичних умов, виконуючи також функцію мобілізації міжнародної підтримки.

Водночас ефективність гастродипломатії залежить від її системності та інтеграції у загальну зовнішньополітичну стратегію. В умовах асиметрії саме узгоджене поєднання культурної дипломатії, національного брендингу та цифрових комунікацій дозволяє досягати кумулятивного ефекту й посилювати міжнародну присутність держави.

Отже, гастродипломатія відіграє комплексну роль у зовнішньополітичній діяльності України, поєднуючи функцію формування міжнародного іміджу та функцію розвитку

зовнішньополітичної комунікації. В умовах асиметричної взаємодії її значення зростає, оскільки вона дозволяє компенсувати обмеженість матеріальних ресурсів за рахунок ефективного використання культурного та комунікаційного потенціалу.

Висновки. Отже, гастродипломатію можна розглядати як інтегрований механізм публічної та культурної дипломатії, що в умовах асиметричної міжнародної взаємодії набуває специфічного функціонального наповнення. На відміну від традиційних підходів, які акцентують увагу переважно на її ролі як елементу «м'якої сили», запропоноване дослідження показує, що гастродипломатія є також формою адаптивної зовнішньополітичної поведінки держав, позиція яких у міжнародній системі визначається структурними обмеженнями.

Залучення концепту асиметрії дозволило уточнити аналітичний потенціал гастродипломатії, змістивши фокус із простого констатування нерівності потенціалів на аналіз відмінностей у стратегіях дії, інтенсивності використання інструментів та способах організації міжнародної комунікації. Гастродипломатія постає не лише як засіб культурної репрезентації, але як механізм трансформації символічних ресурсів у реальний інструмент міжнародного впливу.

Досвід України підтверджує, що в умовах структурної та безпекової асиметрії гастродипломатія може виконувати комплексну роль у зовнішньополітичній діяльності держави. Вона виступає механізмом формування міжнародного іміджу, забезпечуючи позитивну символічну репрезентацію національної ідентичності, а також засобом розвитку зовнішньополітичної комунікації.

Отже, гастродипломатія в сучасних міжнародних відносинах постає як багатовимірний механізм, значення якого зростає саме в умовах асиметрії. Вона дозволяє державам не лише компенсувати обмеженість матеріальних ресурсів, але й активно впливати на формування міжнародного порядку денного у символічному та комунікаційному вимірах. Це відкриває перспективи для подальших досліджень ролі культурних та нематеріальних ресурсів у трансформації сучасної системи міжнародних відносин.

Література:

1. Chapple-Sokol S. Culinary diplomacy: breaking bread to win hearts and minds *The Hague Journal of Diplomacy*. 2013. Vol. 8, No. 2. P. 161–183. URL: <https://doi.org/10.1163/1871191X-12341244>
2. Cull N. J. Public diplomacy: taxonomies and histories *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616, No. 1. P. 31–54. URL: <https://doi.org/10.1177/0002716207311952>
3. Lake D. A. *Hierarchy in international relations*. Cornell University Press, 2009. 312 p.
4. Mearsheimer J. J. *The tragedy of great power politics*. W. W. Norton & Company, 2001. 555 p.
5. Melissen J. (Ed.). *The new public diplomacy: soft power in international relations*. Palgrave Macmillan, 2005. 221 p.
6. Nye J. S. *Soft power: the means to success in world politics*. PublicAffairs, 2004. 208 p.
7. Rockower P. S. Recipes for gastrodiploamcy *Place Branding and Public Diplomacy*. 2012. Vol. 8, No. 3. P. 235–246. URL: <https://doi.org/10.1057/pb.2012.17>
8. Food as ambassador: Thailand's gastrodiploamcy campaign *The Economist*. 2002. URL: <https://www.economist.com>
9. Culture of Ukrainian borscht cooking: inscribed on the Urgent Safeguarding List [Електронний ресурс] UNESCO. 2022. URL: <https://ich.unesco.org/en/RL/culture-of-ukrainian-borscht-cooking-01852>
10. Waltz K. N. *Theory of international politics*. Addison-Wesley, 1979. 251 p.
11. Wendt A. *Social theory of international politics*. Cambridge University Press, 1999. 429 p. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511612183>
12. Womack B. *China and Vietnam: the politics of asymmetry*. Cambridge University Press, 2006. 281 p.
13. Womack B. *Asymmetry and international relationships*. Cambridge University Press, 2016. 220 p.

References:

1. Chapple-Sokol, S. (2013). Culinary diplomacy: Breaking bread to win hearts and minds. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(2), 161–183. <https://doi.org/10.1163/1871191X-12341244>
2. Cull, N. J. (2008). Public diplomacy: Taxonomies and histories. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 31–54. <https://doi.org/10.1177/0002716207311952>
3. Lake, D. A. (2009). *Hierarchy in international relations*. Cornell University Press.
4. Mearsheimer, J. J. (2001). *The tragedy of great power politics*. W. W. Norton & Company.
5. Melissen, J. (Ed.). (2005). *The new public diplomacy: Soft power in international relations*. Palgrave Macmillan.
6. Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. PublicAffairs.
7. Rockower, P. S. (2012). Recipes for gastrodiplomacy. *Place Branding and Public Diplomacy*, 8(3), 235–246. <https://doi.org/10.1057/pb.2012.17>
8. Food as ambassador: Thailand's gastrodiplomacy campaign. (2002). *The Economist*. <https://www.economist.com>
9. UNESCO. (2022). Culture of Ukrainian borscht cooking: Inscribed on the Urgent Safeguarding List. <https://ich.unesco.org/en/RL/culture-of-ukrainian-borscht-cooking-01852>
10. Waltz, K. N. (1979). *Theory of international politics*. Addison-Wesley.
11. Wendt, A. (1999). *Social theory of international politics*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511612183>
12. Womack, B. (2006). *China and Vietnam: The politics of asymmetry*. Cambridge University Press.
13. Womack, B. (2016). *Asymmetry and international relationships*. Cambridge University Press.

Ihor Derevianko. Ukraine's gastrodiplomacy as a mechanism for shaping international image and foreign policy communication under asymmetry

The article examines Ukraine's gastrodiplomacy as a component of public diplomacy in the context of asymmetric international interaction. The aim of the study is to determine the role of gastrodiplomacy in shaping the international image of the state and in developing foreign policy communication. It is demonstrated that in contemporary international relations the importance of non-material instruments of influence, particularly culture and communication, is increasing, enabling states with limited resources to strengthen their international presence. The paper summarizes the main approaches to understanding gastrodiplomacy and analyzes theoretical perspectives on asymmetry in international relations. It is substantiated that asymmetry affects not only the distribution of resources among states, but also the choice of foreign policy strategies and communication practices. It is determined that under conditions of asymmetry, gastrodiplomacy performs not only a representational but also a compensatory function, allowing states to influence the international environment through cultural and symbolic resources. Gastrodiplomacy also contributes to the establishment of informal contacts and the expansion of communication opportunities beyond traditional diplomacy. Using Ukraine as a case study, the article shows that gastrodiplomacy is implemented through the promotion of national cuisine, the activities of diplomatic institutions, participation in international events, as well as through diaspora initiatives and digital communication. It is concluded that gastrodiplomacy functions as a mechanism for shaping a positive international image and developing foreign policy communication, enabling Ukraine to strengthen its international presence.

Key words: *gastrodiplomacy, publicdiplomacy, culturaldiplomacy, image, communication, asymmetry, Ukraine, softpower.*

Відомості про автора:

Дерев'янюк Ігор – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій, Державний університет «Київський авіаційний інститут».

Дата першого надходження статті до видання: 18.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.05.2026